

EDESTI XAMURRA

Neure loba Yabetsu'ri, biotzez

I. - Sarrera

Atz artean saukadan
galburu guria:
nok lekarkit niri be
opa dodan esakarra,
loi zure zorla!

Bir-argi lez zaitut
biotzean malte;
la, zuretzat dodaz gaur
agur ta adi autsuak,
biotxok ez beste.

Bir-loratuaarena
zure malte-edeali:
mamin-axol ezlia,
barne-ikaraz yosia,
pot-zero ta illint.

II. - Aurkitu

Galdarik, ala itxia?
Nik ez dakit ziur.
Garia, ebagirik,
melaxian bil ehen
biotz esku samur.

Ni ara nintzanean
zu bakar zengozan:
sola ardian toto,
nanean alndat luze,
aurra iduri lotan.

Yoranez makurturik
zindudazan yaso.
Ta zure begi eder
Zelako matrail ori
Zain irri-eraso.

Ezin nik azaldu, ez,
zure izate yori:
galtzu gorrista mean
eundaka garauz beteā,
ixairo ta ler-zori.

Zu atz artean tinko,
etxera itzul nintzan;
ta, pa gartsu emonik,
kutxa zar lurrunduan
gorde zindudazan.

Sarri neban, gerora,
zuregan oldoztu:
ezo ta bero-alez,
itxas-ondarra galña,
nai zaitut ugald.

III. - Erein

Otzik dabil aizea;
zugaztia soln-uts;
orbel pillo karkabak;
illeta-yantziz oro.

Oi, lena ba nekus.

Etixe zuri buruan
dot baratiz itxia;
balta, eskumarantza,
ene irizi emokor,
esiz oso itxia.

Dan dana neban atzo
lai zuriz irault.

Egia, aurki, esan au:
lan-zorraren aldera
neke-miña itzali.

Gaur goizez, giro dala,
dabilket area,
ta nai neuke bertantxe
Irra neurtuan bota
galazi maltea.

—Ez lotsa izan, ez izutu,
ene galburutxo;
maltale dozu euzki,
lurra sabel amakor,
ta neu yagoteko.

Erein... dot sail osoa.

Bai dagola lerdan
Eguzki orrek: Oalda
Lur amortxo: Ezotu

Ta Zuk, Yainko: Kemen

Gabaz izar malteak

—biziltz-untzi garbel
Ixil aundiz betea—
malko-iruntza ezar dau
zure kuma-egal.

IV. - Yorrail-erdi

Egunak, uste barik,
igaroak dira.

Bitartean, ba-dantzut
Inoiz eskain-dei gogor
Inoiz barne-intzira.

Ta nik goiz epel batez
erein galazia?

Ez dot egundo alizu;
arrats-ituna beste
bal-yala ezta.

Negu-garala zear
arduraz dot zaindu:
begi orizta yaloz,
kurloi ta amilotxak
ez dauste aztertu.

Ta udabarrin enzean,
zein mardul dagoan
Txir eze, ta buru-zut,
Aspaldi dauz urrungaz
durdurak auzoan.

Oi dauanez ixillistak
ernerera ba'dagi,
belngoan araturik,
yorrailtxo kirten zuriz
laster dot irazi.

Argia altu ba'dagi
zorapen gozoan,
ta izarrek goian erne,
ames-zain nagokio
gau-aldi osoan.

V. - Eldua

Gogaikarri egoa;
kimak apain ostoz;
ardiak ilin-talan
abaro-itzala eder.

Garilean gagoz.

Alzearen igurdiz
zibuka garia;
zidar-bitsa darlo:
laster yat orituko
barruti guztia.

Geroztik, zu zaintzeko,
txoriak nik izu;
ta leioa-alakan zut,
maite kutsatua lez,
adi nagokizu.

Baita, inoizka, zugana
el naz ustetsua:
eskupe guriz zaitut
igurtzi, ta zuk pozik
esan bide: «Eldua».

Ta arratsalde urdin baten,
narotua etsiz,
neronek ebagi dot
gari-arlo dan-dana
itai urtu-barriz.

Garandu zaitut urren
arnabar gainean.
Au ale-pilo gorri
lirre-meta emoten
altxor gilgilean.

Zure min da sagua,
baña nik laga ez:
liñozko zorroetan
biar zaitut gordeko,
eta itxi giltzez.

VI. - Eio

Biran, solo txikiak;
ezker, errekea;
sagastiak, albora;
mufioan, baseleiza:
ona nire etxea.

Baita, eio-zaletsu,
ba-daukat errota:
argitan ots neurtuka,
ta bildurkor ilunez
dabil txalapata.

Zorrotxoa, ostera,
eio bitartean,
urak me daragoio,
xamur kanta amilotxak
atzeko intxaurrean.

Ene zorion bete,
argi baizen samur
Bein baten ames egiña
—naimen zuri igeskorra—
gaur mamin yat biur.

Galburu aurkitua
ona urun biurtu:
edurra baizen zuri,
argia baizen bakan:
zerua loratu.

Eskerrik asko, Yainko,
bait-zara on-ona;
ta zuri, urun garden,
ene patxo bizia,
kanta aiña ozena.

VII. - Goitar Yanari

Egunik egun argiak
lurra oi dau mosu...
Goizero nik eskintzen
Gurutzeko oparia.

Yaupari bait-nozu.

Zu zaitut gaur, galburu,
opagai zuria;
atz artean zaukadaz,
azur-mamin nagola
dardaraz yosia.

Esan dodaz, bai esan,
lau iztxo garbi ta usu;
ta, lipartxo berean,
Yaunaren Soin egizko
zara zu biurtu.

Nire yardun gurena
nok adierazi?
Goiko Yauna ikurtundu,
eskuetan erabil,
ezpaneaz onetsi.

Ta... zure zori bete,
galburu orrena:
ez noski iduri-antzez,
egiaz baiño, Soifia
zara Kisto'rena.

Ta Yainko-Soiña dot nik
yanari goitarra;
il-bearrez bizi dan
ene izate aulari
Ak damotsa indarra.

Oi, on-egite aundi,
itzez esan-gaitza
Oi, ene Yainko Yauna,
beukat nik aldi oro
eskarrez biotza.

Oi, befi al nagoke
Zugaz alkarturik:
Zu nigan ta ni Zugan,
maite-ardotan murgil
etengabe iraunik.

VIII. - Azkena
Beñolako galbura,
Yainko-Soin egiña:
gaurtik bego befi
bion zin-lokarria
iñok azke-ezina.